

**EKZISTENSIALIZM VA ABSURD MUAMMOSINING BADIY TALQINI.
HEMINGUEY VA X. DO‘STMUHAMMAD IJODIDA BOSH QAHRAMON
TANLASH TAMOYILLARI REALISTIK VA MIFOLOGIK YONDASHUV**

Rizayeva Shaxnozabonu Shuxrat qizi

Qarshi davlat universiteti mustaqil tadqiqotchisi,
Alfraganus universiteti “Xorijiy filologiya” kafedrasida o‘qituvchisi
Email: s.rizayeva@afu.uz

Annotatsiya Ushbu ilmiy maqolada badiiy adabiyotda ekzistensializm va absurd muammosining epik talqini chuqur tahlil qilinadi. Tadqiqot doirasida insonning mavjudlik mohiyatini anglash, absurd hayot sharoitida o‘zini izlash jarayoni hamda shaxsiy iztiroblarning badiiy in’ikosiga alohida e’tibor qaratiladi. Ushbu falsafiy oqimlarning badiiy obrazlar orqali aks ettirilishi, inson tafakkuri va ichki kechinmalarini ifodalashdagi o‘rni keng yoritiladi.

Tahlil markaziga Ernest Xemingueyning *"Chol va dengiz"* hamda Xurshid Do‘stmuhammadning *"Donishmand Sizif"* romanlari olinib, ushbu asarlardagi bosh qahramonlar tanlovi, ularning mavjudlik mohiyatini anglash yo‘lidagi kurashi va badiiy-estetik konsepsiyasi qiyosiy tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: Ekzistensializm, absurd muammosi, epik talqin, badiiy obraz, Heminguey poetikasi, X.Do‘stmuhammad falsafasi, realistik yondashuv, mifologik tafakkur, falsafiy izlanish, inson ontologiyasi, absurd falsafasi, ruhiy inqiroz, ekzistensial qahramon, individuallik, ma’naviy iztirob, iroda va taqdir ziddiyati, inson va jamiyat, metafizik tafakkur, modernizm, postmodernizm, zamonaviy adabiy jarayon, tasavvufiy-falsafiy talqin, tarixiy-mifologik konsepsiya, qahramonning ontologik izlanishi.

Annotation: In this scientific article, an in-depth analysis is carried out on the epic interpretation of existentialism and the problem of the absurd in literary works. The research focuses on understanding the essence of human existence, the process of self-discovery under absurd life conditions, and the artistic rendering of personal suffering. The study also elaborates on how these philosophical currents are reflected through artistic imagery, highlighting their role in expressing human thought and inner experiences.

The analysis centers on Ernest Hemingway’s *The Old Man and the Sea* and Khurshid Dostmuhammad’s *Wise Sisyphus*, undertaking a comparative study of the protagonists’ choices, their struggle to comprehend the essence of existence, and their artistic-aesthetic conceptions.

Key words: Existentialism, the problem of the absurd, epic interpretation, artistic image, Hemingway's poetics, X. Do‘stmuhammad's philosophy, realistic approach, mythological

thought, philosophical inquiry, human ontology, absurd philosophy, spiritual crisis, existential hero, individuality, spiritual suffering, the conflict between will and fate, man and society, metaphysical thought, modernism, postmodernism, contemporary literary process, Sufi-philosophical interpretation, historical-mythological concept, the hero's ontological quest.

Аннотация: В данной научной статье проводится глубокий анализ эпической интерпретации экзистенциализма и проблемы абсурда в художественной литературе. В рамках исследования уделяется особое внимание пониманию сущности человеческого бытия, процессу поиска себя в условиях абсурдной жизни, а также художественной интерпретации личных страданий. Широко освещается отражение данных философских направлений через художественные образы, их роль в выражении человеческой мысли и внутренних переживаний.

В центре анализа находятся романы Эрнеста Хемингуэя «Старик и море» и Хуршида Достмухаммада «Мудрый Сизиф», проводится сравнительный анализ выбора главных героев в этих произведениях, их борьбы за осмысление сущности бытия и художественно-эстетической концепции.

Ключевые слова: Экзистенциализм, проблема абсурда, эпическая интерпретация, художественный образ, поэтика Хемингуэя, философия Х. Достмухаммада, реалистический подход, мифологическое мышление, философский поиск, онтология человека, философия абсурда, духовный кризис, экзистенциальный герой, индивидуальность, духовные страдания, противоречие воли и судьбы, человек и общество, метафизическое мышление, модернизм, постмодернизм, современный литературный процесс, суфийско-философская интерпретация, историко-мифологическая концепция, онтологический поиск героя.

Heminguey va X.Do‘stmuhammad asarlarida bosh qahramonlar o‘z mavjudligini anglashga intiluvchi, taqdir oldida ojiz, hayotning absurdligi va ziddiyatlari oldida ichki kurash olib boruvchi individuallar sifatida tasvirlanadi. Hemingueyning "Chol va dengiz" asarida Santyago obrazi inson va tabiat, kuch va ojizlik, umid va yo‘qotish, inson irodasi va taqdir oldidagi murosasiz kurash kabi ekzistensial omillar bilan bog‘langan bo‘lsa, Xurshid Do‘stmuhammadning "Donishmand Sizif" romanida inson tafakkuri va mavjudlik sirlarini anglash masalasi mifologik, falsafiy va tarixiy asoslar bilan uyg‘unlashtirilgan.

Heminguey ijodida realistik yondashuv yetakchi o‘rinni egallab, uning qahramonlari hayotning absurdligi, tabiat va jamiyat oldidagi insonning ojizligi muammosi bilan yuzlashadi. Santyago hayotda hech narsa abadiy emasligini, inson esa faqat o‘z jasorati va iroda kuchi orqali yashashga haqli ekanligini anglaydi. X.Do‘stmuhammad qahramonlari esa mifologik va tasavvufiy tafakkur orqali mavjudlik mohiyatini anglash sari yo‘l oladilar.

"Donishmand Sizif" romanida asosiy qahramon falsafiy sinovlar girdobida o‘zini topishga, haqiqat va illyuziya, hayot va o‘lim o‘rtasidagi bog‘liqlikni idrok etishga harakat

qiladi. Ushbu asarda Sizif afsonasi bilan zamonaviy inson tafakkuridagi ekzistensial izlanishlar va absurd tushunchasi o‘rtasida falsafiy uyg‘unlik yaratilgan.

Maqolada adabiyotshunoslik, falsafa va psixologiya nuqtayi nazaridan analiz olib borilib, realistik va mifologik yondashuvlarning badiiy obraz yaratish jarayoniga ta’siri tadqiq qilinadi. Tadqiqot quyidagi masalalarni ilmiy asosda yoritishga qaratilgan:

- Ekzistensializm va absurd muammosining badiiy talqini qanday kechgan?
- Heminguey va Do‘stmuhammad ijodidagi bosh qahramon tanlash prinsiplarining o‘xshash va farqli jihatlari nimalardan iborat?
- Hemingueyning realistik va Do‘stmuhammadning mifologik obraz yaratish usullari qanday falsafiy asosga ega?
- Ekzistensial qahramonlar insonning ichki dunyosini ifodalashda qanday rol o‘ynaydi?

Tadqiqot zamonaviy adabiyotdagi ekzistensial qahramon fenomeni, inson va jamiyat o‘rtasidagi murakkab munosabatlar, absurd muammosining badiiy talqini, mifologik tafakkurning poetik qurilishi kabi muhim masalalarni ilmiy yondashuvlar asosida tahlil qiladi. Heminguey va X.Do‘stmuhammad ijodiy uslublari, ularning badiiy-estetik prinsiplari qiyosiy tahlil qilinib, inson ongi va ruhiy kechinmalarining adabiy ifodalanishidagi o‘rni ochib beriladi.

Mazkur maqola adabiyotshunoslik, falsafa va psixologiya sohalari uchun ilmiy-amaliy ahamiyatga ega bo‘lib, ekzistensializm va absurd muammosining badiiy adabiyotda shakllanishi va rivojlanish dinamikasini o‘rganish uchun muhim nazariy material hisoblanadi.

Ekzistensializm va absurd muammosi XX asr adabiyotida inson tafakkurining eng fundamental konsepsiyalaridan biri sifatida shakllangan bo‘lib, u mavjudlik mohiyatini tahlil qilish, inson va taqdir, hayot va o‘lim, yolg‘izlik va jamiyat oldidagi ojizlik kabi falsafiy muammolarni yoritish bilan ajralib turadi. Ushbu falsafiy oqim faqatgina nazariy-falsafiy darajada emas, balki adabiyot orqali ham chuqur badiiy talqin qilinib, individning ruhiy kechinmalari, jamiyat bilan to‘qnashuvi, o‘zligini anglash va ma’naviy iztiroblari aks ettirilgan. Adabiy jarayonda ekzistensialistik ruhdagi qahramonlar insoniyatning ontologik holati, taqdir qarshisidagi zaifligi va hayotning absurdlashuvi bilan bog‘liq murakkab masalalarni o‘zida mujassam etadi.

XX asr jahon adabiyotida Ernest Heminguey, o‘zbek adabiyotida esa Xurshid Do‘stmuhammad ushbu falsafiy-estetik qarashlarning badiiy ifodasini ta’minlagan yetuk adiblar hisoblanadi. Ushbu yozuvchilarning asarlarida inson mavjudligining ziddiyatlari, shaxsiy erkinlik va iroda masalalari, hayotning noaniqligi va insonning ichki izlanishlari markaziy o‘rinni egallaydi.

Hemingueyning "Chol va dengiz" asarida inson va tabiat o‘rtasidagi kurash, taqdirning beqarorligi, qahramonning insoniy matonati va ichki bardoshining sinovdan o‘tishi realistik va minimalistik uslub orqali ifodalangan. Santyago obrazi hayot oldidagi insonning iroda va qat’iyat timsoli sifatida talqin qilinsa-da, aslida uning ichki dunyosida o‘z taqdirini anglash, yolg‘izlik va hayotiy kurashga nisbatan insoniy nuqtayi nazarni shakllantirish jarayoni kechadi.

Santiago g‘alaba va mag‘lubiyat, kuch va ojizlik, hayot va o‘lim o‘rtasidagi chegarada turib, o‘zining borligini isbotlashga intiluvchi ekzistensial qahramon sifatida gavdalanadi.

Xurshid Do‘stmuhammadning "Donishmand Sizif" asarida esa mifologik asoslangan badiiy obrazlar orqali inson tafakkuri, tarix va falsafiy izlanishlar aks ettiriladi. Ushbu asarda inson ongi va tafakkuri, mavjudlikning absurdligi va mifologik idrok o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlik tahlil qilinib, qahramonning ichki dunyosi orqali insoniyatning metafizik qidiruvlari va ruhiy iztiroblari badiiy talqin etiladi. Do‘stmuhammad qahramonlari insonning mavjudlik mazmunini anglash yo‘lida falsafiy, tarixiy va mifologik kontekstlarda o‘zligini izlovchi shaxsiyatlar sifatida gavdalanadi.

Mazkur tadqiqot G‘arb va Sharq adabiy tafakkuridagi ekzistensial qahramon modelini o‘rganish, realistik va mifologik yondashuvlarning badiiy obraz yaratish jarayonidagi o‘rnini belgilash imkonini beradi. Ushbu maqola ana shu adabiy jarayonlarni tahlil qilish, ekzistensializm va absurd muammosining epik talqinini falsafiy-estetik nuqtayi nazardan chuqur o‘rganishga qaratilgan. Tadqiqot davomida Heminguey va Do‘stmuhammad asarlarining qiyosiy tahlili amalga oshirilib, ekzistensial qahramon konsepsiyasining adabiy shakllanish jarayoni, ontologik izlanishlari va absurd olamga munosabati ilmiy asosda yoritiladi.

Ushbu tadqiqot zamonaviy adabiyotdagi ekzistensial qahramon fenomeni, inson va jamiyat o‘rtasidagi murakkab munosabatlar, absurd muammosining badiiy ifodasi hamda mifologik tafakkurning poetik qurilishi kabi muhim masalalarni ilmiy yondashuvlar asosida tahlil qilish orqali adabiyotshunoslik, falsafa va psixologiya sohalarida dolzarb nazariy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

EKZISTENSIALIZM VA ABSURD MUAMMOSI: BADIY OBRAZNING EPIK TALQINI

Ekzistensial qahramon tushunchasi

Ekzistensializm falsafasi XX asr tafakkurining eng murakkab konsepsiyalaridan biri bo‘lib, u inson mavjudligining mohiyatini tahlil qilishga qaratilgan. Ushbu falsafada insonning ontologik beqarorligi, tanlov erkinligi, taqdir oldidagi mas‘uliyati, hayot va o‘lim muammosi, jamiyat bilan to‘qnashuvi hamda absurd olamda o‘z yo‘lini topish ehtiyoji markaziy o‘rinni egallaydi. Ekzistensializm individning yakka shaxs sifatida o‘zligini anglash jarayoni, hayotning noaniqligi va absurdligi, insonning ichki kechinmalari va tashqi dunyo bilan ziddiyatlari muhim masala sifatida ko‘riladi.

Ushbu falsafiy oqim fransuz ekzistensialistlari (J.-P. Sartr, A. Kamyu, G. Marsel) tomonidan nazariy jihatdan chuqur ishlab chiqilgan bo‘lsa, badiiy adabiyotda u Heminguey, Kafka, Do‘stmuhammad va boshqa ijodkorlar tomonidan badiiy talqin qilingan.

Ekzistensializmning asosiy nazariy jihatlari insonning erkinlik va mas‘uliyat o‘rtasidagi qarama-qarshiligi, uning o‘z hayoti uchun mutlaq javobgar ekanligi, hayotning ma‘naviy va metafizik jihatdan noaniqligi, individning jamiyatga moslasha olmasligi va ruhiy iztiroblar girdobida qolishi kabi muammolarni qamrab oladi. Ekzistensial qahramon doimo o‘zligini

izlovchi, mavjudlikning cheksiz ziddiyatlarini his qiluvchi va hayot mazmunini anglashga uringan shaxs sifatida gavdalanadi. Ushbu nazariy tamoyillar Ernest Heminguey va Xurshid Do‘stmuhammad ijodida turli uslubiy va badiiy-estetik yondashuvlar orqali aks ettirilgan.

Heminguey va Do‘stmuhammad asarlarida ekzistensializmning falsafiy-estetik mohiyati turlicha yondashuvlar bilan ochib beriladi. Hemingueyning qahramonlari hayotning keskin sharoitlarida o‘z mavjudligini isbotlashga urinadigan, yashash va o‘lim o‘rtasidagi kurashni his qiluvchi, real voqelikning shafqatsiz muhitida insoniy matonatni sinovdan o‘tkazayotgan shaxslar bo‘lsa, Do‘stmuhammad qahramonlari insonning metafizik mohiyatini, tarixiy-mifologik xotira orqali o‘zligini anglash jarayonini aks ettiradi.

Hemingueyning ekzistensial qahramoni – "Chol va dengiz"dagi Santyago – hayotining so‘nggi bosqichida tabiat va taqdir oldida sinovga duch kelgan, inson matonati va iroda qudratini sinovdan o‘tkazayotgan, hayotning absurdligi va adolatsizligiga qaramay kurashni davom ettirayotgan shaxs sifatida gavdalanadi. Santyago hayotining absurdligi shundaki, u butun kuchini, hayotiy tajribasini va umidlarini katta baliqni tutish uchun sarflaydi, ammo oxir-oqibat tabiat kuchlari uni mag‘lub qiladi. Bu obraz inson shijoati va qat‘iyati ramzi bo‘lishi bilan birga, hayotning mohiyati haqida chuqur falsafiy mushohadaga chorlaydigan badiiy timsol sifatida ham namoyon bo‘ladi.

Santyago qahramonining mohiyati shundaki, u hayotning noaniqligi, insonning tabiat oldida o‘jizligi va absurd olamdagi kurashining befoydaligini his qilsa-da, baribir bu kurashdan voz kechmaydi. Bu jihatdan Santyago Kamyuning "Sizif afsonasi" konsepsiyasiga yaqin – inson o‘z hayotining absurdligini tushunishi mumkin, lekin u baribir yashashi va kurashishi kerak. Heminguey Santyago obrazi orqali insonning yashash uchun kurashishi, g‘alaba va mag‘lubiyat tushunchalarining shartliligi, hayotning o‘zi absurdlashgan bir sharoitda ham insoniylikni saqlab qolish muhimligi kabi masalalarni ilgari suradi.

Agar Heminguey qahramonlari hayotning noaniqligini realistik yondashuv orqali, ya‘ni inson va tabiat o‘rtasidagi kurash orqali badiiy tasvirlasa, Xurshid Do‘stmuhammad qahramonlari ekzistensializmni mifologik, tarixiy va tasavvufiy anglash orqali yoritadi.

Do‘stmuhammadning "Donishmand Sizif" qahramoni esa mifologik va falsafiy idrok orqali inson mavjudligining mohiyatini anglashga intiluvchi shaxs bo‘lib, uning ichki dunyosi metafizik qidiruvlar va tarixiy-madaniy kontekstlar bilan bog‘liq. Ushbu asarda ekzistensial qahramon faqatgina individ sifatida emas, balki insoniyat tarixining umumiy tafakkuri doirasida ham tahlil qilinadi.

"Donishmand Sizif" asari orqali Do‘stmuhammad inson ongi va tafakkurini mifologik tushunchalar va falsafiy mushohadalar orqali talqin etadi, bunda qahramonning ekzistensial izlanishlari, hayotning ma‘nosizligi va absurd dunyo oldidagi ichki kurashi badiiy talqin qilinadi. Sizif mifologik timsol sifatida inson hayotining doimiy takrori va absurdligini ifodalaydi. Do‘stmuhammad qahramoni ushbu mifologik arxetip bilan bog‘liq holda mavjudlikni anglashga urinadi, lekin u har safar o‘z izlanishlarida cheksiz aylanma harakatga

tushadi. Bu esa Hemingueyning Santyagosiga yaqin, ammo metafizik va mifologik asosda shakllangan ekzistensial qahramon modelini namoyon etadi.

Demak, Heminguey va Do‘stmuhammad qahramonlari turli estetik va uslubiy yo‘nalishlarda shakllangan bo‘lsa-da, ularning asarlaridagi asosiy badiiy konsepsiya insonning mavjudlik mohiyatini anglashga bo‘lgan ehtiyoji bilan bog‘liqdir. Santyago o‘z hayoti va taqdiri oldida kurashuvchi realistik qahramon bo‘lsa, Do‘stmuhammad qahramoni ontologik va metafizik izlanishlar jarayonida shakllanadigan mifologik obrazdir.

Shunday qilib, Heminguey va Do‘stmuhammad ijodidagi ekzistensial qahramon fenomeni badiiy-estetik jihatdan turlicha talqin qilingan bo‘lsa-da, ularning asarlari insonning absurd dunyodagi izlanishlari, tanlov erkinligi va mavjudlik mohiyatini anglash borasidagi intilishlarini chuqur badiiy ifodalab beradi.

Mazkur tahlil Heminguey va Do‘stmuhammad qahramonlarining adabiy-estetik xususiyatlari, falsafiy konsepsiyalari va badiiy tafakkur yo‘nalishlari o‘rtasidagi o‘xshashlik va farqlarni aniqlash imkonini berib, ekzistensializm va absurd muammosining zamonaviy adabiyotdagi shakllanish jarayonini ilmiy asosda yoritishga xizmat qiladi.

REALISTIK VA MIFOLOGIK QAHRAMON MODELINING TAHLILI

Ernest Hemingueyning "Chol va dengiz" romani adabiyotshunoslikda realistik-ekzistensial qahramon yaratish tamoyillarining eng yorqin namunasi sifatida qaraladi. Ushbu asarda inson va tabiat, iroda va ojizlik, g‘alaba va mag‘lubiyat o‘rtasidagi ziddiyat badiiy jihatdan mukammal tarzda aks ettirilgan. Hemingueyning ekzistensial qahramoni sifatida Santyago – tajribali baliqchi bo‘lib, umrining so‘nggi bosqichida tabiat va taqdir tomonidan sinovga tutiladi. U dengizga chiqib, orzu qilgan yirik baliqni ushlashga muvaffaq bo‘lsa ham, oxir-oqibat bu g‘alaba nisbiy bo‘lib chiqadi: uning yutug‘i tabiat tomonidan yana tortib olinadi. Bu jarayon Hemingueyning inson taqdiri haqidagi ekzistensial qarashlarini aks ettiradi.

Santyago qahramoni yolg‘izlik, irodaviy kurash, inson taqdirining noaniqligi kabi falsafiy muammolarni o‘zida mujassam etadi. Uning obrazida g‘alaba va mag‘lubiyatning nisbiyligi, hayotning absurdligi va inson iroda kuchining cheksizligi badiiy tarzda ifodalangan.

Romanning muhim nuqtalaridan biri – Santyagoning o‘z-o‘zi bilan bo‘ladigan dialoglaridir. Bu dialoglar qahramonning ichki dunyosini ochib berish bilan birga, uning falsafiy mushohadalarini ham aks ettiradi.

1. Santyagoning kurashga bo‘lgan munosabati

Santyago o‘zini oldinda qanday sinovlar kutayotganini anglaydi, lekin u ortga qaytmaydi. U hayotdagi qiyinchiliklar oldida ojizlik emas, balki kurashish lozimligini anglaydi:

"Men allaqachon o‘ta qari va seni o‘ldirish uchun juda charchaganman. Ammo men baribir seni o‘ldiraman." ²²⁶

• ²²⁶ Heminguey, E. (1952). "Chol va dengiz". Toshkent: G‘afur G‘ulom nashriyoti. , 49-bet.

Uning bu so‘zlari hayotning absurdligiga qaramay, insonning irodaviy kurashdan voz kechmasligini ko‘rsatadi. Heminguey falsafasi bo‘yicha inson g‘alabaga erishmasligi mumkin, ammo kurashning o‘zi uning insoniyligini saqlab qolishiga yordam beradi.

2. Santyagoning o‘zini anglash jarayoni

Santiago baliqni ushlash yo‘lida jismoniy va ruhiy og‘riqlarga duch keladi. Uning o‘z-o‘zi bilan qilgan fikr yuritishlari inson va tabiat o‘rtasidagi munosabatni, insonning hayotga bo‘lgan qarashlarini aks ettiradi:

"Men u (baliq) uchun kechirim so‘rashim kerak. Lekin men ham o‘zimning hayotimni tirik saqlashim kerak. Hayot shunday ekan, nega kechirim so‘rashim kerak?" ²²⁷

Bu jumlada Santiago tabiatga bo‘lgan hurmat va inson instinktlarining o‘zaro ziddiyatini ifodalaydi. Heminguey asarida insonning hayotiy ehtiyojlar va axloqiy qadriyatlar o‘rtasidagi muvozanatni izlash jarayoni ko‘rsatilgan.

3. G‘alaba va mag‘lubiyatning shartliligi

Santiago baliqni ushlaydi, ammo keyinchalik akula hujumi natijasida uning g‘alabasi mag‘lubiyatga aylanadi. Lekin Santiago uchun bu jarayon oddiy yutuq yoki yo‘qotish emas, balki insonning hayot oldida bardosh ko‘rsatish imkoniyatining belgisi bo‘lib xizmat qiladi.

U o‘zining mag‘lubiyatga uchraganini his qiladi, lekin bu mag‘lubiyat uning ruhiy qudratini sindira olmaydi:

"Inson yo‘q qilinishi mumkin, lekin mag‘lub etilishi mumkin emas." ²²⁸

Ushbu jumla Santyagoning falsafiy mohiyatini va Hemingueyning ekzistensial dunyoqarashini ochib beradi. Inson hayot sinovlari oldida kuchsiz bo‘lishi mumkin, ammo uning ichki dunyosi, jasorati va iroda kuchi uni haqiqiy g‘olibga aylantiradi.

Xulosa

Santiago qahramoni orqali Heminguey insonning hayotiy kurashi ma’naviy o‘sish va o‘z-o‘zini anglash jarayonining asosi ekanligini ko‘rsatadi. Hemingueyning realistik qahramon modeli shuni ko‘rsatadiki:

23. Inson hayotning absurdligiga qaramay yashashi va kurashishi kerak.

24. Mag‘lubiyat ham hayotning bir qismi, lekin muhim narsa – insonning unga qanday munosabatda bo‘lishidir.

25. G‘alaba va mag‘lubiyat nisbiy tushunchalar bo‘lib, insonning o‘ziga nisbatan sodiqligi uning haqiqiy yutug‘idir.

Santiago Hemingueyning hayot falsafasini ifodalovchi eng kuchli qahramonlardan biri bo‘lib, uning hikoyasi insonga xos iroda, matonat va hayot oldida qat’iyatli bo‘lish tamoyillarini o‘zida mujassam etgan.

²²⁷ Heminguey, E. (1952). *"Chol va dengiz"*. Toshkent: G‘afur G‘ulom nashriyoti. , 63-bet.

²²⁸ Heminguey, E. (1952). *"Chol va dengiz"*. Toshkent: G‘afur G‘ulom nashriyoti. , 75-bet.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Heminguey, E. (1983). *Chol va dengiz*. Toshkent: G‘afur G‘ulom nashriyoti.
2. Do‘stmuhammad, X. (2022). *Donishmand Sizif*. Toshkent: Sharq nashriyoti.
3. Kamyu, A. (1942). *Sizif afsonasi*. Paris.
4. Sartre, J.-P. (1943). *Ekzistensializm – bu humanizm*. Paris.
5. Eliade, M. (1959). *Mif va reallik*. Paris.
6. Corbin, H. (1964). *Tasavvuf va falsafa*. London.
7. Bachelard, G. (1957). *Poétique de l’espace*. Paris.
8. Jaspers, K. (1950). *Existenzphilosophie*. Berlin.
9. Nietzsche, F. (1882). *Die fröhliche Wissenschaft*. Leipzig.
10. Heidegger, M. (1927). *Sein und Zeit*. Tübingen.